

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Irena Lipowicz

Warszawa, 22. V. 2014

I.7042.1.2014.AJK

Pan

Marek Biernacki

Minister Sprawiedliwości

Szanowny Panie Ministrze,

Rzecznik Praw Obywatelskich otrzymuje skargi wskazujące na to, iż w praktyce sądowej odmawia się tłumaczom przysięgłym wynagrodzenia za sporządzenie przez nich poświadczonych odpisu pisma w języku obcym, które zgodnie z literalnym brzmieniem przepisu § 4 rozporządzenia z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz. U. z 2005 r., Nr 15, poz. 131 ze zm.; dalej: rozporządzenie) **wynosić powinno 50 % stawki przewidzianej za tłumaczenie**, określonej w § 2 ust. 1 tego rozporządzenia.

Mimo, iż od tego rodzaju orzeczeń przysługuje tłumaczom przysięgłym środek odwoławczy w ramach kontroli instancyjnej, to jednak skala powyższego zjawiska, jego sprzeczność z zasadami współżycia społecznego oraz naruszanie praw majątkowych tłumaczy przysięgłych w rozumieniu art. 64 RP Konstytucji skłania mnie do zwrócenia uwagi Pana Ministra na wskazany problem.

Z art. 13 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. Nr 273, poz. 2702 ze zm.; dalej: ustawa) wynika, że ustawodawca wyróżnia w działalności tłumacza wykonywanie przez niego tłumaczeń oraz odpisów pism w języku obcym. W art. 13 pkt 1 wskazanej ustawy mowa jest o tym, że tłumacz uprawniony jest do „sporządzania i poświadczania tłumaczeń” oraz do „sprawdzania i poświadczania tłumaczeń sporządzonych przez inne osoby”. Nie ma tu natomiast mowy o uprawnieniu do „sprawdzenia i poświadczania” własnego tłumaczenia przez tłumacza przysięgłego. Własne tłumaczenie tłumacz przysięgły może jedynie „sporządzić i poświadczyć”.

Inaczej rzecz wygląda w przypadku odpisów pism w języku obcym, o których mowa jest w art. 13 pkt 2 tejże ustawy. Zgodnie z tym przepisem tłumacz przysięgły jest uprawniony do „sporządzania poświadczonych odpisów pism w języku obcym” oraz do „sprawdzania i poświadczania odpisów pism, sporządzonych w danym języku obcym przez inne osoby”. W tym wypadku brak jest wskazania, że samo „pismo w języku obcym” ma być sporządzone przez inną osobę, aby tłumacz mógł wykonać czynność polegającą na sporządzeniu poświadczanego odpisu takiego pisma.

Powyższy dualizm podejścia do tłumaczeń i odpisów pism w języku obcym ma swoje odzwierciedlenie w § 4 rozporządzenia: „Za sprawdzenie i poświadczenie tłumaczenia z języka obcego na język polski albo z języka polskiego na język obcy sporządzonego przez inną osobę oraz za sporządzenie poświadczanego odpisu pisma w języku obcym wynagrodzenie wynosi 50 % (...)”. Wyraźnie mowa jest o tym, że powyższa stawka przysługuje za sprawdzenie i poświadczenie cudzego tłumaczenia oraz za sporządzenie odpisu pisma w języku obcym. Brakuje tu zastrzeżenia, że pismo ma być sporządzone przez inną osobę. Należy mieć na względzie również fakt, że nakład pracy tłumacza w przypadku sporządzenia poświadczanego odpisu własnego pisma, jak i sporządzenia poświadczanego odpisu cudzego pisma jest identyczny i w obu przypadkach polega na wykonaniu kserokopii danego pisma oraz na przystawieniu pieczęci tłumacza przysięgłego.

W omawianym kontekście należy zwrócić uwagę na negatywne dla tłumaczy przysięgłych konsekwencje wynikające z aktualnej, niewłaściwej praktyki sądów stosujących § 4 rozporządzenia wskazywane przez tłumaczy przysięgłych w skargach kierowanych do Rzecznika Praw Obywatelskich. Dla zilustrowania tego zjawiska wskazać również można na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 marca 2009 r. o sygn. akt II AKz 173/09. W orzeczeniu tym sąd uznał, że: **„Na gruncie § 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego nie ma podstaw do przyznania wynagrodzenia za sprawdzenie i poświadczenie tłumaczenia sporządzonego przez tę samą osobę, która dokonuje poświadczenia. Wynika to z faktu, iż nie wiąże się to z nakładem pracy tej osoby. Wynagrodzenie takie wchodziłoby w grę tylko w razie sprawdzenia i poświadczenia tłumaczenia sporządzonego przez inną osobę”**.

W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich powyższe stanowisko nie jest możliwe do zaakceptowania. Art. 64 ust. 2 Konstytucji wprowadza równą dla wszystkich konstytucyjną ochronę praw majątkowych, do których zalicza się również prawo do wynagrodzenia. W demokratycznym państwie prawa uprawnienia przyznane jednostce powinny mieć autentyczny, a nie iluzoryczny charakter. Niestety, **obecna praktyka sądowa we wskazanym zakresie wskazuje, iż tłumacz**

przysięgli nie zawsze otrzymuje należne mu wynagrodzenie za wykonane na rzecz sądu zlecenie polegające na sporządzeniu przez siebie odpisu pisma w języku obcym.

Mając powyższe na względzie, działając w oparciu o art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r., Nr 14, poz. 147 ze zm.), uprzejmie proszę Pana Ministra o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie.

Będę wdzięczna za poinformowanie mnie także, czy - w ocenie Pana Ministra - obecna regulacja we właściwy sposób gwarantuje ochronę praw majątkowych tłumaczy przysięgłych w wykonywaniu przez nich zadań na rzecz wymiaru sprawiedliwości.

Z poważaniem

